

Ο υμνολόγος θυμολογεί τον θάνατο. Είναι ο υμνολόγος υμνολογικός.
Ηθους - ηθικός - κερδοφόρος, ηθικός δυνάμεις προενομιμίας υμνολογικός.

Σκέψεις για τον νέο τρόπο διακυβέρνησης

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ*

Καθημερινή 14/7/2019

Στην πρώτη συνεδρίαση του υπουργικού συμβουλίου, ο Κ. Μητσοτάκης επισημά-
νε, σωστά, τη σημασία του συ-
ντονισμού και της λειτουργικό-
τητας του νέου κυβερνητικού
σχήματος. Η «μάχη της διακυ-
βέρνησης», υποστήριξε ο νέος
πρωθυπουργός, έχει αποτελέσει
διαχρονικά ένα Βατερλώ για τις
ελληνικές κυβερνήσεις. Η οργα-
νική σύνδεση του «κυβερνητι-
κού πυρήνα» με την ευρύτερη
γραφειοκρατία και ο συντονι-
σμός της κυβερνητικής δράσης
είναι ένα πρόβλημα που αντι-
μετωπίζουν όλες οι προηγμένες
δημοκρατίες του κόσμου, καθώς
πασχίζουν να αντιμετωπίσουν
σύνθετα προβλήματα που συχνά
απαιτούν άμεσες επεμβάσεις από
την εκτελεστική εξουσία.

Η Ελλάδα στο θέμα αυτό, για
λόγους που εξηγήσαμε στο υπό
έκδοση βιβλίο μας με τον Κέ-
βιν Φέδερστοουν («Οι Έλληνες
πρωθυπουργοί: το παράδοξο της
εξουσίας», εκδόσεις Διάμετρος),
βρίσκεται ακόμα στη προ-νεω-
τερική εποχή. Πρόκειται για μια
χώρα ο καπετάνιος της οποίας
προσπαθεί να ελιχθεί μέσα στη
θύελλα «με το μάτι», χωρίς πυξί-
δα και όργανα μέτρησης. Έτσι, το
καράβι συχνά τσακίζεται στους

σκοπέλους της εκάστοτε συγκυ-
ρίας με τρόπο που καταρρακών-
ει το ηθικό του πληρώματος και
την αξιοπιστία του καπετάνιου.

Το νέο μοντέλο που παρου-
σίασε ο πρωθυπουργός είναι,
χωρίς αμφιβολία, προς τη σω-
στή κατεύθυνση. Εισάγει από
νωρίς τους κανόνες λειτουργίες
και εμπεριέχει σημαντικές καινο-
τομίες τόσο σε θεσμικό επίπεδο
(π.χ. προεδρία της κυβέρνησης)
όσο και σε θέματα συντονισμού
(σύστημα «Μαζί»). Τρία θέματα
που χρήζουν προσοχής:

**Πρώτον, το μείγμα πολιτικών - τε-
κνοκρατών στο νέο σχήμα:** η πα-
ρουσία τόσων τεκνοκρατών ως
υφυπουργών είναι μια μοναδική
καινοτομία για τα ελληνικά δεδο-
μένα. Είναι σαφές ότι ο πρωθυ-
πουργός προσπαθεί με τον τρόπο
αυτό να αντιπαρέλθει την έλλει-
ψη τεκνογνωσίας στη διοίκηση
και να εμφυσήσει μια αίσθηση
κατεπείγοντος στην κυβέρνηση.
Στο παρελθόν, η συγκατοίκηση
πολιτικών και τεκνοκρατών μέ-
σα στον κυβερνητικό πυρήνα
δεν ήταν καθόλου εύκολη, ιδί-
ως στις κυβερνήσεις Κ. Σημίτη,
Κων. Μητσοτάκη, Ανδρ. και Γ.
Παπανδρέου. Σήμερα οι τεκνο-
κράτες υφυπουργοί αποτελούν
επίσημο μέρος της κυβέρνησης

(άρα δεν μπορούν να κατηγορη-
θούν ως «κλίκα του Μαξίμου»),
όμως οι υπουργοί διατηρούν το
«υπέροπλο της υπογραφής». Χωρίς αυτήν, τίποτα δεν προ-
χωρεί. Η διαχείριση αυτής της
πολύ ευαίσθητης σχέσης είναι
ένα μεγάλο στοιχείο για τον νέο
πρωθυπουργό, ιδιαίτερα για να
αποφευχθούν «στενώσεις» στην
παραγωγή έργου εξαιτίας (ακού-
σιων ή εκούσιων) καθυστερήσε-
ων από τους 19 υπουργούς και
αναπληρωτές υφυπουργούς.

**Δεύτερον, ο συντονισμός του κυ-
βερνητικού έργου** έχει ανατεθεί
σε δύο πολύ ικανά πρόσωπα (Γε-
ρασιμπίτης, Σκέρτσος), τα οποία
όμως, ενώ φέρουν σημαντικές
δεξιότητες, δεν έχουν βαρύ πο-
λιτικό εκτόπισμα. Η πρόσφατη
ιστορία δεν δίνει σαφείς απα-
ντήσεις για το αν πολιτικοί ή τε-
κνοκράτες είναι οι πλέον κατάλ-
ηλοι για τη θέση αυτή. Κατά
τη γνώμη μου, ο πρωθυπουργός
θα πρέπει να διδαχθεί από την
πολύ δημιουργική σχέση Σημί-
τη - Κοσμίδη στο θέμα αυτό. Οι
συντονιστές της κυβέρνησης,
δηλαδή, δεν θα πρέπει να έχουν
οι ίδιοι πολιτικές φιλοδοξίες αλλά
να περιβληθούν με την απόλυτη
κάλυψη του πρωθυπουργού και
να «οχυρωθούν» πίσω από απα-

ρέγκλιτες διαδικασίες στη νομο-
θετική πρωτοβουλία και στην
παραγωγή πολιτικής.

Τρίτον, το οργανόγραμμα που πα-
ρουσιάστηκε πρέπει να αποτε-
λέσει ένα μεταβατικό στάδιο.
Είναι κατανοητό ότι ο κ. Μητσο-
τάκης βιάζεται να αντιμετωπίσει
τα προβλήματα που βρίσκονται
μπροστά του. Με το πέρασμα του
χρόνου, όμως, η προεδρία της
κυβέρνησης πρέπει να μετεξε-
λιχθεί σε μια γραφειοκρατία με
μόνιμα και υπερκομματικά κα-
ρακτηριστικά, η οποία θα υπο-
βοηθεί και την εναλλαγή κυβερ-
νήσεων στην εξουσία. Γιατί, για
παράδειγμα, ο υφυπουργός για
τον συντονισμό του κυβερνητι-
κού έργου να μην είναι ανώτα-
τος κρατικός υπάλληλος με συ-
ζητημένη θητεία, διορισμένος από
τη Βουλή; Ίσως οι συνθήκες για
κάτι τέτοιο να μην είναι ακόμα
έτοιμες. Όμως η επάνοδος της
χώρας στην κανονικότητα προ-
ϋποθέτει και τη μετάβασή της
pros μια πιο συναινετική πο-
λιτική κουλτούρα, που σίγουρα
να βοηθήσει και στο θέμα της
διακυβέρνησης.

* Ο κ. Δημήτρης Παπαδημητρίου είναι
καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης στο
Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ.